

Bijlage 1

1. Veelgestelde vragen bij de inrichting van schakelklassen

In het schooljaar 2006-2007 bleken er veel vragen te zijn over de regelgeving. Hieronder staan de vragen en de oplossingen beschreven die aan gemeenten en ouders zijn geboden.

1.1 Extra schakeljaar

Er was onduidelijkheid of het schakeljaar in alle gevallen zou leiden tot verlies van een schooljaar. Voor ouders vormde dit een belemmering om hun kinderen aan te melden voor een schakelklas. Er is duidelijk gemaakt dat aan het eind van het schakeljaar bekeken wordt in welk leerjaar de schakelklasleerling het beste kan worden geplaatst. Als een leerling bijvoorbeeld na groep 5 een jaar aan een schakelklas gaat deelnemen, kan hij daarna in groep 6 of groep 7 verder gaan. Van verlies van een schooljaar hoeft dus geen sprake te zijn.

1.2 Inschrijvingseis

Een schakelklas kan in drie varianten gegeven worden: voltijd, deeltijd of in de vorm van een verlengde schooldag. Er was onduidelijkheid of een leerling in alle gevallen ingeschreven moet staan bij de school die de schakelklas verzorgt. Voor gemeenten was dit een probleem omdat het hen weerhield om bovenschoolse schakelvoorzieningen op te zetten. Het antwoord is dat bij de voltijdvariant de leerling altijd ingeschreven moet staan bij de school die de schakelklas organiseert. Bij de deeltijdvariant en bij de verlengde schooldag is dit niet nodig. Een voorwaarde is wel dat een leerling ingeschreven staat bij de school waar het merendeel van de lessen wordt gevolgd. Hierdoor hebben scholen de mogelijkheid om samen te werken bij de inrichting van schakelklassen.

1.3 Mogelijkheden voor leerlingen die halverwege het schooljaar instromen

De wet- en regelgeving schakelklassen schrijft voor dat de leerlingen gedurende een schooljaar in een schakelklas verblijven (art. 166 en 166a WPO). Voor gemeenten was hierdoor niet duidelijk op welke wijze zij schakelklassen konden opzetten als de doelgroep hoofdzakelijk uit nieuwkomers bestond. Deze leerlingen kunnen immers tussentijds instromen. We hebben gemeenten er op gewezen dat zij deze leerlingen halverwege het jaar kunnen opnemen in een schakelklas, mits de leerlingen ook het hele volgende schooljaar doorbrengen in de schakelklas. Voor degenen die verhuizen en de 4-jarigen geldt dat zij ook halverwege het schooljaar kunnen instromen (en bij verhuizingen ook kunnen uitstromen).

Gemeenten leggen via de gemeenterekening verantwoording af over het aantal schakelklasleerlingen. Voor wat betreft deze telling van de schakelleerlingen is in overleg met gemeenten besloten om de 1 oktobertelling van het lopende schooljaar te hanteren. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de beperkte (zie boven) in- en uitstroom van schakelklasleerlingen die in de loop van het schooljaar kan optreden elkaar in evenwicht houden.

1.4 Mogelijkheden voor extra taallessen in het voortgezet onderwijs

Naast bovengenoemde knelpunten en de geboden oplossingen kwamen er ook verzoeken, met name vanuit de G4, om het onderwijsachterstandenbudget PO in te zetten voor klassen in het voortgezet onderwijs die vergelijkbaar zijn met schakelklassen in het primair onderwijs. In het najaar van 2006 is met de G31 afgesproken het aantal “schakelklassen” dat zij in 2005 voornemens waren op te zetten, goed te keuren maar dat aantal niet uit te breiden (zie hierna bij hoofdstuk 3). Het primair onderwijs heeft immers mede tot doel om kinderen op het niveau van het voortgezet onderwijs over te dragen aan instellingen van voortgezet onderwijs. Komt een leerling met taalachterstanden in het voortgezet onderwijs terecht, dan betreft de aanpak van de individuele taalachterstanden maatwerk. De school heeft hierbij keuzevrijheid ten aanzien van de wijze waarop zij leerlingen wil bijspijkeren. Dit kan bijvoorbeeld via extra taaluren. De gekozen constructie dient uiteraard te passen binnen de ruimte die de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) biedt. De kosten voor extra taallessen (naast het normale curriculum) kunnen de scholen dekken uit de algemene bekostiging, aanvullende bekostiging vanuit Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO) en de regeling Leerplusarrangement VO en Nieuwkomers VO. Vanwege het belang van een doorlopende leerlijn met het voortgezet onderwijs is aan gemeenten aangegeven dat zij financiering van bovengenoemde taallessen bovendien kunnen halen uit de 15% vrije ruimte van het onderwijsachterstandenbudget van het primair onderwijs.

2. G31 en schakelklasprestaties

In het onderstaande worden de knelpunten beschreven die de G31 zijn tegengekomen bij de organisatie van schakelklassen met de daarbij geboden oplossingen waarover met de G31 overeenstemming is bereikt.

2.1 Wijze waarop het schooljaar 2006-2007 meetelt

De belangrijkste reden voor het niet behalen van de prestaties was dat de G31 – evenals de overige gemeenten – het schooljaar 2006-2007 hebben gebruikt als voorbereidingsjaar voor het opzetten van schakelklassen. Gemeenten konden niet eerder beginnen met de voorbereidingen vanwege de late totstandkoming van de amvb OAB 2006-2010 (inwerkingtreding met ingang van 13 oktober 2006, met terugwerkende kracht tot en met 1 augustus 2006). Hierdoor was het in ieder geval in het schooljaar 2006-2007 niet mogelijk om (in totaal) 9.000 leerlingen te bereiken. Afgesproken is het schooljaar 2006-2007 daadwerkelijk als voorbereiding te zien. In plaats van de prestaties te berekenen over vier jaar, zijn de prestaties nu over drie jaar berekend.

2.2 Wijze waarop het schooljaar 2009-2010 meetelt

Evenals bij de overige gemeenten was er het afgelopen schooljaar nog onduidelijkheid over de toepassing van de regelgeving. De geboden uitleg zoals beschreven in onderdeel 1 van deze brief, heeft ook de G31 geholpen bij de organisatie van de schakelklassen. Voor de G31 kwam er echter nog bij dat niet duidelijk was op welke wijze de leerlingen van het schooljaar 2009-2010 meegeteld konden worden; de GSB-periode eindigt immers op 31/12/2009. Er is afgesproken om 1 oktober als teldatum te hanteren. De leerlingen die op 1 oktober 2009 deelnemen aan een schakelklas, tellen hierdoor dus mee in de periode van de MOP's die op 31/12/09 eindigt.

2.3 Invulling van de open doelstelling

Ondanks de verhelderingen over de toepassing van wet- en regelgeving bleven de voorgestelde prestaties van de G31 aan de lage kant. Een belangrijke reden daarvan is dat met name de grotere gemeenten, in overleg met de schoolbesturen, onvoldoende te schakelen leerlingen hebben. Om deze lage prestaties te compenseren is (zoals hiervoor aangegeven) de mogelijkheid geboden van de invulling van ‘een open doelstelling’ volgens de systematiek van de Brede Doeluitkering.

In de ambities zoals geformuleerd in 2005 zitten voor een beperkt deel “schakelklassen” in het voortgezet onderwijs die vergelijkbaar zijn met schakelklassen in het primair onderwijs. Het gaat om ongeveer 10% van het aantal schakelklassen. Uit overleg met de gemeenten is gebleken dat vooral de G4 behoefte hebben aan het inzetten van de middelen voor “schakelklassen” in het voortgezet onderwijs. De ambities uit 2005 op dit terrein zijn dit jaar goedgekeurd. Met de G31 was afgesproken dat aantal niet uit te breiden.